

DOI 10.36074/logos-04.04.2025.003

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙНОСТІ КОМПАНІЙ НА РІВЕНЬ ЇХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Гаврась Дмитро Русланович¹, Ємельянов Олександр Юрійович²

1. аспірант кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА

2. д-р. екон. наук, професор,
професор кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА

Важливим чинником забезпечення економічного зростання є перехід до інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств [1–3], передусім, завдяки впровадженню заходів з реалізації потенціалу технічного та технологічного розвитку компаній [4–8]. Це сприятиме як підвищенню їх стійкості та конкурентоспроможності [9–11], так і зростанню ефективності використання наявних у них ресурсів [12–15]. Проте досягнення цих цілей неможливе без попереднього розроблення обґрунтованих стратегій економічного розвитку [16–18], спрямованих, зокрема, на зростання ринкової вартості фірм [19–21] та нарощування їх економічного потенціалу [22, 23], що вимагає врахування чинників, які впливають на зазначені властивості підприємств [24, 25].

Одним з таких чинників є інноваційність економічного розвитку компаній, під якою варто розуміти певну властивість такого розвитку, яка відображає здатність підприємств повністю або частково забезпечувати його завдяки розробленню та (або) впровадженню інновацій у господарську діяльність.

Певний інтерес становить питання оцінювання впливу інноваційності економічного розвитку підприємств на рівень їхнього інноваційного розвитку, який, своєю чергою, може бути оцінений відношенням приросту величини відповідного абсолютного результуючого показника економічного розвитку фірми у звітному періоді порівняно із базовим внаслідок провадження нею інноваційної діяльності до значення цього показника у базовому періоді. При цьому зазначений рівень у кінцевому рахунку залежить від таких факторів, як:

1) рівень економічного зростання компанії у звітному періоді порівняно із базовим за певним фінансово-економічним результатом діяльності (P):

$$P = \frac{O_1 - O_0}{O_0}, \quad (1)$$

де: O_1, O_0 – величини даного виду фінансово економічного результату діяльності підприємства відповідно у звітному та базовому періодах;

2) частка стійкого незворотного приросту даного фінансово-економічного результату господарської діяльності підприємства у звітному періоді порівняно із базовим у загальній величині такого приросту ($Ч_1$):

$$Ч_1 = \frac{\Delta O_c}{O_1 - O_0}, \quad (2)$$

де: ΔO_c – величина стійкого незворотного приросту даного результату діяльності підприємства у звітному періоді порівняно із базовим;

3) частка стійкого незворотного приросту даного фінансово-економічного результату діяльності підприємства у звітному періоді порівняно із базовим за рахунок його економічного розвитку у загальній величині такого приросту ($Ч_2$):

$$Ч_2 = \frac{\Delta O_p}{\Delta O_c}, \quad (3)$$

де: ΔO_p – величина стійкого незворотного приросту даного фінансово-економічного результату господарської діяльності підприємства у звітному періоді порівняно із базовим за рахунок його економічного розвитку;

4) рівень інноваційності економічного розвитку підприємства (P_i):

$$P_i = \frac{\Delta O_{ip}}{\Delta O_p}, \quad (4)$$

де: ΔO_{ip} – величина стійкого незворотного приросту даного фінансово-економічного результату господарської діяльності підприємства у звітному періоді порівняно із базовим за рахунок його інноваційного розвитку.

За таких умов можливо побудувати наступну мультиплікативну модель відносного рівня інноваційного розвитку підприємства:

SECTION 2.

ENTREPRENEURIAT, COMMERCE ET SERVICES

$$P_{ip} = \frac{\Delta O_{ip}}{O_0} = P \cdot \mathcal{C}_1 \cdot \mathcal{C}_2 \cdot P_i, \quad (5)$$

де: P_{ip} – рівень інноваційного розвитку підприємства, частки одиниці.

Базуючись на моделі (5), можливо оцінити вплив відповідних чинників на зміну рівня інноваційного розвитку підприємств за звітний проміжок часу порівняно із базовим часовим проміжком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Герасимчук, В. Г., Довгань, Л. Є. & Давиденко, В. Р. (2006). Інноваційно-інвестиційний розвиток промисловості України: проблеми і перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*, (12), 14–17.
- [2] Найдюк, В. С. (2013). Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, (4), 251–263.
- [3] Продіус, О. І. (2010). Інноваційний розвиток промисловості: реалії та перспективи. *Вісник ХНУ*, (1(1)), 106–110.
- [4] Lesinskyi, V., Yemelyanov, O., Zarytska, O., Petrushka, T. & Myroshchenko, N. (2022). Designing a Tool-Set for Assessing the Organizational and Technological Inertia of Energy Consumption Processes at Enterprises. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, (6(13)), 29–40.
- [5] Yemelyanov, O., Petrushka, I., Zahoretska, O., Petrushka, K. & Havryliak, A. (2023). Information support for managing energy-saving technological changes at enterprises. *Procedia Computer Science*, (217), 258–267.
- [6] Пирог, О. В. (2011). Технологічний розвиток промисловості України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*, (2 (7)), 248–252.
- [7] Piva, M. & Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. *Eurasian Bus. Rev.*, (8(1)), 13–32.
- [8] Lesinskyi, V., Yemelyanov, O., Zarytska, O., Symak, A. & Petrushka T. (2021). Devising a Toolset for Assessing the Potential of Loan Financing of Projects Aimed at Implementing Energy-Saving Technologies. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 4, 15–33.
- [9] Ємельянов, О. Ю., Висоцький, А. Л., Симак, А. В. & Петрушка, Т. О. (2017). Методичні засади оцінювання попиту на продукцію машинобудівних підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, (3), 198–212.
- [10] Smerichevskiy, S. F., Kryvovyazyuk, I. V., Prokhorova, V. V., Usarek, W. & Ivashchenko, A. I. (2021). Expediency of symptomatic diagnostics application of enterprise export-import activity in the disruption conditions of world economy sustainable development. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, (628(1)), 012040.
- [11] Гнатушенко, В. В. (2006). *Управління конкурентним потенціалом підприємств* (дис. ... д-ра екон. наук). Донец. нац. ун-т, Донецьк, Україна.
- [12] Левченко, Н. М. (2012). Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. *Інвестиції: практика та довід*, (2), 114–117.
- [13] Ємельянов, О. Ю. & Гришко, В. А. (2009). Управління якістю продукції машинобудівного підприємства в процесі формування його інноваційного потенціалу. *Збірник наукових праць "Економіка: проблеми теорії та практики"*, (253 (VII)), 185–191.

- [14] Britchenko, I., Monte, A. P., Kryvovyazyuk, I. & Kryvoviaziuk, L. (2018). The comparison of efficiency and performance of portuguese and ukrainian enterprises. *Ikonomicheski Izsledvania*, (27(1)), 87–108.
- [15] Петрушка, Т. О., Ємельянов, О. Ю. & Курило, О. Б. (2020). Підвищення ефективності господарської діяльності як чинник економічного розвитку підприємств. *Ефективна економіка*, (12). http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_23.
- [16] Власенко, В. А. (2014). Розробка та реалізація стратегії розвитку підприємства в умовах трансформації ринкових відносин: принципові підходи та інструменти. *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*, (26(1)), 32–41.
- [17] Клименко, С. М. (2013). Формування стратегії розвитку підприємства з урахуванням ризиків. *Бізнес Інформ*, (8), 343–347.
- [18] Шавшин, О. С. (2017). Стратегія інноваційного розвитку підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*, (3(25)), 167–171.
- [19] Бурбан, О.В. (2021). Роль оцінювання вартості як інструмента підготовки рішень для обґрунтування ринкової капіталізації підприємства. *Економічний форум*, (1), 116–121.
- [20] Максименко, І. О. & Бокій, В. І. (2008). Ринкова вартість підприємства як результат реалізації його економічного потенціалу. *Вісник Хмельницького національного університету*, (3 (1)), 192–221.
- [21] Хімюн, О. О. (2010). Теоретичні і методичні засади оцінки управління вартістю компанії. *Актуальні проблеми економіки*, (5(107)), 150–158.
- [22] Лесик, Л. І., Петрушка, Т. О. & Ємельянов, О. Ю. (2020). Ринкова вартість як один з індикаторів формування і оцінювання економічного потенціалу підприємств. *Λ'ΟΓΟΣ. ОНЛАЙН*.
- [23] Ємельянов, О. Ю., Висоцький, А. Л., Симак, А. В. & Петрушка, Т. О. (2017). Методичні засади оцінювання попиту на продукцію машинобудівних підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, (3), 198–212.
- [24] Лесик, Л. І. (2013). Чинники впливу на процес формування ринкової вартості промислового підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*, (23.4), 246–252.
- [25] Мамонтова, Н. А. (2010). Побудова системи управління вартістю компанії. *Актуальні проблеми економіки*, (1(103)), 21–26.